ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

Рўйхатга олинди:

№ _____

2018 йил "26" 05

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

_____

2018 йил "14" 06

НАВОИЙШУНОСЛИК
ФАН ДАСТУРИ

Билим сохаси: 100000 – Гуманитар соҳа

Таълим сохаси:120000– Гуманитар фанлар

Таълим йўналиши: 5120100 – Филология ва тилларни ўкитиш (ўзбек тили)

Тошкент – 2018

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил "14" 06 даги "531"-сонли буйруғининг 10-иловаси билан фан дастури рўйхати тасдиқланган.

Фан дастури Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича Ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи Кенгашнинг 2018 йил "26" 05 даги 2 - сонли баённомаси билан маъқулланган.

Фан дастури Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университетида ишлаб чиқилди.

Тузувчилар:

Сирожиддинов Ш. - ТошДЎТАУ, "Ўзбек адабиёти тарихи ва матншунослик" кафедраси профессори, филология фанлари доктори

Муллахўжаева К. - ТошДЎТАУ, "Ўзбек адабиёти тарихи ва матншунослик" кафедраси доценти, филология фанлари номзоди

Юсупова Д.Р. - ТошДЎТАУ, "Ўзбек адабиёти тарихи ва матншунослик" кафедраси доценти, филология фанлари номзоди

Кадрлар истеъмолчиси:

Махмудов Н. - ЎзФА Ўзбек тили, адабиёти ва фольклори институти директори, филология фанлари доктори, профессор

Такризчилар:

Мухиддинов М.К. – СамДУ, "Мумтоз адабиёт тарихи" кафедраси профессори, филология фанлари доктори (турдош ОТМ)

Тўхлиев Б. – ТошДШИ, "Мумтоз филология" кафедраси профессори, филология фанлари доктори (турдош ОТМ).

Фан дастури Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети Кенгашида кўриб чиқилган ва тавсия қилинган(2018 йил "25" 04 даги 8 - сонли баённома).

I. Ўқув фанининг долзарблиги ва олий касбий таълимдаги ўрни

Ушбу фан буюк мутафаккир шоир Алишер Навоийнинг ҳаёти ва ижоди ҳақидаги энг муҳим маълумотлар, унинг асарлари поэтикаси, шоир лирикаси, хусусан, "Хазойин ул-маоний" куллиёти таркибига кирувчи жанрларни, достонлари ва насрий асарларини шарҳлаб ўқитиш билан боғлиқ масалаларни камраб олган.

"Навоийшунослик" фани умумкасбий фанлар блокига киритилган курс ҳисобланиб, 2-ва 3-курсларда ўқитилиши мақсадга мувофиқ.

Филолог мутахассиснинг Алишер Навоий ижоди, унинг ўзбек адабиётидаги ўрни, асарлари бадиияти бўйича аниқ ва мукаммал маълумотга эга бўлиши талаба малакасини белгиловчи асос вазифасини ўтайди. Шунинг учун олий ўқув юртларида филологик таълимни йўлга қўйишда ушбу фан алоҳида аҳамият касб этади.

"Навоийшунослик" фанини тўлиқ ўзлаштириш бакалавриат босқичи талабаларининг билимларини мустаҳкамлаш, бадиий дид ва адабий идрокни ўстириш ҳамда уларда тадқиқотчилик малакасини шакллантириш учун замин ҳозирлайди.

II. Ўқув фанининг мақсади ва вазифаси

Фанни ўқитишдан мақсад – Алишер Навоийнинг бой адабий ва илмий мероси юзасидан таълим бериш орқали талаба ёшларда юксак маънавият ва маърифатни тарбиялаш. Навоий ижодини ўрганиш ўзбек мумтоз адабиёти ва миллий маънавиятимиз шаклланиши ҳамда такомили қонуниятларини англаш йўлида очқич вазифасини ўтайди. Ёшларда соғлом тафаккур тарзини шакллантириш, ўзбек адабиёти тарихининг энг муҳим даври ҳақида ҳар томонлама билим ҳосил қилиш, маънавий дунёси мукаммал бўлишига кўмаклашиш ушбу ўқув фанининг асосий мақсадларидан ҳисобланади.

Ушбу мақсадларга эришиш учун "Навоийшунослик" фани талабаларни назарий билимлар, амалий кўникмалар, фанга доир муаммоларга услубий ёндашув ҳамда илмий дунёқарашни шакллантириш вазифаларини бажаради.

Фан бўйича талабаларнинг билим, кўникма ва малакаларига қуйидаги талаблар қўйилади. ***Талаба:***

–Алишер Навоийнинг феномени, шахсияти, ҳаёт йўли, тафаккур даҳоси, ўзбек тили ва адабиёти, миллат маданияти ривожига қўшган ҳиссаси, илмий ва ижодий фаолияти, ўзбек давлатчилиги ва маънавияти тарихида тутган ўрни ҳақида ***тасаввурга*** эга бўлиши;

– Навоий асарларининг ўрганилиш тарихи, мазмун-моҳияти, адабий меросининг вазн хусусиятлари, жанрлар поэтикаси, хамсачилик анъанаси, татаббуъ, назира, тавр, мухтараъ ғазалларнинг ўзига хос жиҳатлари, Навоий ижодида қўлланилган қофия унсурлари, бадиий санъатларнинг ҳосил бўлиш йўллари, мажоз тарикида ёзилган шеърларда қўлланилган илмий, диний-асотирий ва тасаввуфий истилоҳларни шарҳлаш, бадиий наср стилистикаси, рамз, тимсол ва образлар моҳиятини англаш, Навоий асарлари тили, форсий

меросининг бадияти, илмий-филологик, тарихий, ирфоний, диний-фалсафий асарларининг ўзига хос жиҳатлари, маъно қатламлари, ўзбек ва жаҳон адабиётининг кейинги ривожига кўрсатган таъсири билан боғлиқ масалаларни ***билиши ва амалиётда ушбу билимлардан фойдалана олиши***;

– талаба Навоий асарларини ўрганиш орқали мумтоз адабиёт намуналарини тўғри таҳлил ва талқин қила олиш билими, малакаси ва ***кўникмаларига эга бўлиши керак.***

III.Асосий назарий қисм (маъруза машғулотлари)

1-модул. АЛИШЕР НАВОИЙ ҲАЁТИ ВА ИЖОДИ

1-мавзу. Алишер Навоий ижодининг ўрганилиши

Навоийшунослик тарихидан. XX аср ўзбек навоийшунослиги. Алишер Навоий ижодининг илмий мезонлар асосида ўрганилиши. Навоий ижодининг хорижда тадқиқ этилиши. Навоийшунослик муаммолари.

Алишер Навоийнинг ҳаёти ва ижодий фаолияти. Шоир ҳаёти ва ижодининг манбалари. Навоий ҳақида шоирнинг ўз асарларидаги маълумотлар. Хондамирнинг "Макорим ул-ахлоқ", Зайниддин Восифийнинг "Бадойеъ ул-вақоеъ" асарлари. Замондошларининг асарларида, XVI-XIX асрлардаги тазкира, луғат, тарихий ва бадиий асарлардаги маълумотлар.

2-мавзу. Алишер Навоийнинг лирик мероси

Девонлари. Илк девон. Оққуюнли мухлислар девони. "Бадойиъ ул-бидоя" ва "Наводир ун-ниҳоя» девонлари. "Бадойиъ ул-бидоя" дебочасида девон тартиб бериш масалалари.

"Хазойин ул-маоний" – лирик қомус сифатида. Куллиётнинг яратилиш тарихи, таркибий тузилиши. Дебочада куллиётнинг тузилиши ва девонларнинг яратилиши билан боғлиқ масалалар. Куллиётдаги девонлар тартиби ва уларнинг ўзига хос хусусиятлари.

«Девони Фоний»нинг таркибий тузилиши, жанр хусусиятлари. Девондаги ғазаллар талқини.

3-мавзу. Хамсанавислик анъанаси ва Алишер Навоий "Хамса"си. "Ҳайрат ул-аброр"

Хамсачилик тарихидан. Низомий Ганжавий ва Хисрав Дехлавий "Хамса"лари. Ҳирот адабий муҳитида хамсанавислик. Абдураҳмон Жомий "Хамса"синиг ғоявий-бадиий хусусиятлари. Алишер Навоий бешлиги биринчи туркий "Хамса" сифатида.

"Ҳайрат ул-аброр" мундарижавий достон сифатида. Достоннинг таркибий тузилиши, сюжет тартиби ва композицияси. Мақолат ва ҳикоятлар таҳлили. Фалсафий ва тасаввуфий талқинлар.

4 -мавзу. "Фарҳод ва Ширин" ҳамда "Лайли ва Мажнун" достонларида муаллиф бадиий ниятининг ифодаланиши

"Фарҳод ва Ширин" достонининг мухтасар мундарижаси ва тимсоллар олами. Фарҳод – илоҳий ишқ йўлига кирган солики мажзуб тимсоли. Ширин – илоҳий мазҳар. Достондаги рамзий тимсоллар. Достон бадияти.

«Лайли ва Мажнун» – пок ва юксак муҳаббат ифодаси. Достоннинг яратилиш тарихи. Асардаги бош қаҳрамонлар ҳаёти. Достоннинг ғоявий мундарижаси, тимсоллар олами. Мажнун – илоҳий ишқ йўлидаги мажзуб тимсоли. Достондаги бошқа тимсоллар. Достоннинг бадиий хусусиятлари.

5-мавзу. "Сабъаи сайёр" ва "Садди Искандарий" достонларининг таркибий тузилиши ва бадияти

"Сабъаи сайёр" достонидаги ҳикоятлар таҳлили. Шоҳ Баҳром тимсолига хос фазилат ва зиддиятлар. Дилором – истеъдодли санъаткор, вафодор ёр тимсоли. Достон композицияси. Асарнинг бадиий хусусиятлари.

"Садди Искандарий" – фалсафий-таълимий, ижтимоий-сиёсий ва маърифий асар. Достоннинг ғоявий-бадиий хусусиятлари. Таркибий тузилиши. Достонда адолат тимсоли.

6-мавзу. "Лисон ут-тайр" - ирфоний достон намунаси сифатида

Достон таркибидаги ҳикоятлар. Достонда тасаввуф фалсафаси ва ахлоқига муносабат. Достондаги водийлар тавсифи. Достоннинг рамзий тимсоллари олами. Симурғ – нажот тимсоли.

7-мавзу. Алишер Навоийнинг илмий мероси

Адабиётшунослик асарлари. "Муфрадот" – муаммо жанрига бағишланган асар. "Мажолис ун-нафоис" - туркий тилдаги биринчи тазкира сифатида. "Мезон ул-авзон"да аруз назариясига доир масалаларнинг ёритилиши. Алишер Навоий – тилшунос. "Муҳокамат ул-луғатайн"да икки тил мубоҳасаси.

Тарихий асарлари. "Тарихи мулуки ажам" ва "Тарихи анбиё ва ҳукамо" – мумтоз тарихнавислик манбаси сифатида.

Ёдномалар – мемуар жанрининг юксак намуиаси сифатида. "Хамсат ул-мутахаййирин" асарининг мундарижаси. Асарда Жомий тимсоли. «Ҳолоти Саййид Ҳасан Ардашер», «Ҳолоти Паҳлавон Муҳаммад» асарлари. Тарихий шахслар талқини.

8 -мавзу. Маърифий-таълимий, диний ва тасаввуфий асарлари

"Арбаъин" ва ҳадисларни шеърга солиш анъанаси. "Назм ул-жавоҳир" асарида Ҳазрат Али ҳикматларига муносабат. Асардаги рубоийлар талқини. "Сирож ул-муслимин"да таълимий масалалар.

"Насойим ул-муҳаббат" тазкирасида тасаввуф масалалари. "Вакфия" асарида Алишер Навоийнинг ижтимоий фаолияти билан боғлиқ масалалар. "Муножот"да тавба-газарру ва Ҳаққа бўлган ишқ оҳанглари.

"Муншаот" – туркий эпистоляр жанрининг нодир намунаси.

«Маҳбуб ул-қулуб» асари. Таркибий тузилиши: ижтимоий табакалар, ахлоқий масалалар, панд-ҳикматлар. Асарнинг бадиий хусусиятлари.

Навоийга нисбат берилувчи асарлар. "Сабъат абҳур" ва "Рисолаи тир андохтан" асарлари.

2-модул. НАВОИЙ ПОЭТИКАСИ

1-мавзу. Навоий поэтикаси ҳақида умумий маълумот

Навоий поэтикаси ўзбек мумтоз поэтикасининг таркибий қисми сифатида. Курснинг мақсад ва вазифалари. Навоий даврида адабий турлар. Назм ва насрга муносабат. Назмнинг "эъжоз мақомида" эканлиги.

2-мавзу. Навоий шеърияти ва жанрлар поэтикаси. Насрий асарлар бадинияти

Навоийнинг лирик жанрлар тараққиётига қўшган ҳиссаси. Шоирнинг ёшлик лирикасига хос жанрлар. "Хазойин ул-маоний" куллиётининг жанр хусусиятлари. Ғазал ва мустазод жанрлари. Мусамматларнинг бадиий-композицион хусусиятлари. Таркиббанд, таржиъбанд, соқийнома ва маснавий жанрлари. Куллиётдаги кичик лирик жанрлар. Рубоийлар, туюқлар, қитъа ва фардлар.

Насрий асарлар поэтикаси. "Маҳбуб ул-қулуб" сажъ нинг бетакрор намунаси сифатида. "Муножот" асари поэтикаси.

3-мавзу. "Девони Фоний" поэтикаси.

Ғазалларнинг яратилиш хусусиятлари. Мусаддас ва таркиббанд жанрлари. "Фусули арбаа"да тўрт фасл талқини ва Ҳусайн Бойқаро тимсоли. "Ситтаи зарурия" қасидалар мажмуаси сифатида. Қасидаларда тасаввуфий тимсоллар ва салафларга муносабат масаласи. Таърих ва лугз жанрларининг бадинияти.

4-мавзу. Алишер Навоий арузи. Рубоий вазнлари

Алишер Навоийгача туркий шеъриятда аруз тизими. Навоий девонларидаги баҳрлар миқдори. Мухлислар тартиб берган девонларнинг вазн хусусиятлари. "Бадоеъ ул-бидоя" ва "Наводир ун-ниҳоя" девонларида қўлланилган баҳрлар. "Хазойин ул-маоний" куллиётининг вазн хусусиятлари. Куллиётнинг вазн кўрсаткичлари.

Рубоий вазнлари. Ахраб ва ахрам шажараси. Ахраб шажарасига мансуб 12 вазн ва уларнинг Навоий рубоийларида тутган ўрни. Ахрам шажарасига хос хусусиятлар. "Мезон ул-авзон"да аруз масалалари.

5-мавзу. Навоий "Хамса"сининг вазн хусусиятлари

Вазн ва ритмик вариациялар. Ҳазажи ахраб ва хафиф баҳрларига хос ритмик вариациялар. Уларнинг достонлар мазмунини очишдаги ўрни. Ритмик урғу ва "Хамса" достонлари.

6-мавзу. Бадиий санъатлар ва уларнинг Навоий шеъриятидаги ўрни

Лафзий, маънавий ва муштарак санъатлар. Бадиий санъатларнинг Навоий лирикасидаги ўрни. "Хамса" достонларида қўлланилган бадиий санъатлар.

7-мавзу. Навоий ижодида қофия тизими

Алишер Навоийнинг қофия тизимига киритган янгилиги. Қофия унсурлари. Шоир ижодида қўлланилган қофия турлари. Ўзак таркибига кўра фарқланувчи қофия турлари. Тузилишига кўра фарқланувчи қофия турлари. Радиф ва ҳожиб. Сажъ ва қофия муносабатлари.

3-модул. НАВОИЙ ЛИРИКАСИНИ ШАРҲЛАБ ЎҚИТИШ

1-мавзу. Лирик асарларни шарҳлаш тамойиллари.

Бадиий матн талқини асослари. Шарҳ, таҳлил, талқин, тафсир, таъвил. Навоий асарларига шарҳ ва изоҳ ёзиш анъанаси (луғатлар, насрий "Хамса"лар, вазн кўрсаткичлари).

2-мавзу. Навоий ғазалларини шарҳлаш мезонлари.

Алишер Навоий ғазалларининг яратилиш даври, қайси девонга мансублиги, мавзуси, мураккаб сўзлар луғати, байтларнинг насрий баёни, шоҳбайтлар талқини, ғазалнинг бадиий хусусиятлари, умумий мазмун-моҳияти.

3-мавзу. Қитъаларни шарҳлаш мезонлари

Мавзу мундарижасига кўра тасниф: диний-тасаввуфий, ахлоқий-таълимий, ҳасби ҳол, ижтимоий, ишқий мавзудаги қитъалар. Қитъаларнинг сарлавҳалари ва мазмун-моҳияти ўртасидаги уйғунлик.

4-мавзу. Кичик лирик жанрлар шарҳи: рубоий, туюқ ва фардлар

Рубоийларнинг мавзу мундарижасига кўра таснифи. Туюқларда шаклдош сўзлар ва маъно таносуби. Фардларда Навоий ҳикматларининг акс этиши.

5-мавзу. Маснавийни шарҳлаб ўқитиш

Яратилиш тарихи, адресати, таркибий тузилиши. Навоий бадиий ижод ҳақида.

6-мавзу. Навоий қасидалари шарҳи

"Ситтаи зарурия" ва "Фусули арбаа" қасидалар туркумининг архитектоникаси ва композицион курилиши. "Ҳилолия"қасидасининг ғоявий мазмуни, сюжети, тимсоллар олами.Қасидани шарҳлашда таждиди матлаъ санъатининг аҳамияти.

7-мавзу. Сокийномаии шарҳлаб ўқитиш

Сокийномаиинг таркибий тузилиши, унда давр ва замондошларга муносабат. Сокийномада ишк ва вафо талкини. Сокийномаиинг бадиий хусусиятлари.

4- модул. НАВОИЙ ДОСТОНЛАРИ ВА НАСРИЙ АСАРЛАРИНИ ШАРҲЛАБ ЎҚИТИШ

1-мавзу. Навоий достонлариии шарҳлаш тамойиллари.

Ахлоқий-дидактик, ишкий-саргузашт, қаҳрамонлик, тасаввуфий-фалсафий достонларни шарҳлашнинг ўзига хос хусусиятлари. "Хамса" достонларини насрийлаштириш анъанаси. "Хамса" табдиллари. "Хамса" сарлавҳалари.

2-мавзу. "Ҳайрат ул-аброр"ни шарҳлаб ўқитиш

Басмала бобиининг киёсий таҳлили. Ҳамд, муножот, наът ва меърожномалардаги поэтик тафаккур. Достонда кўнгил образиининг талкини. Уч ҳайрат шарҳи.

3-мавзу. "Фарҳод ва Ширин"нн шарҳлаб ўқитиш

Мукаддимавий бобларда шоир дунёкарашининг инъикоси. Достондаги шоир автоинтерпретацияси билан боғлиқ байтлар шарҳи. Уларнинг достон ғоясини очишдаги ўрни.

4-мавзу. "Лайли ва Мажнун"ни шарҳлаб ўқитиш

Ҳамд ва наътдаги баён воситаларининг достон мундарижаси билан уйғунлиги. Достондаги тун таърифи бобиниг ғоявий талкини. Лайли ва Мажнун –ишқ мазҳари. Мажнун "муножотномаси" шарҳи. Достондаги "Ишқ таърифи" бобининг шарҳи.

5-мавзу. "Сабъаи сайёр" достонини шарҳлаб ўқитиш

Мукаддимавий боблар ва достон мундарижаси орасидаги таносуб. Достондаги етти рақамининг "сир"лари. Илтизом санъати акс этган байтлар шарҳи. Мукаддимада салафлар достонларига муносабат. Ранглар, қасрлар, сайёралар ва қаҳрамонлар руҳий ҳолатининг таносуби.

6-мавзу. "Садди Искандарий" достонини шарҳлаб ўқитиш

Ҳамд ва наътдаги баён воситаларининг достон мундарижаси билан уйғунлиги.Тарихий ҳакикат ва бадиий тахайюл. Достонда адолат тамойили.Достондаги хикматлар шарҳи.Хотимавий бобда "Хамса" такмили билан боғлиқ фикрлар.

7-мавзу. Навоий бадиий иасрини шарҳлаш тамойиллари

Ахлоқий-таълимий асарларни шарҳлаш ("Махбуб ул-кулуб"). Ёдномаларни шарҳлаб ўқитиш ("Хамсат ул-мутаҳаййирин", "Ҳолоти Саййид Ҳасан Ардашер", "Ҳолоти Пахлавон Муҳаммад").

IV. Амалий машғулотлар бўйича кўрсатма ва тавсиялар

Амалий машғулотлардан бакалаврларнинг асарларни ўқиш, таҳлил қилиш бўйича кўникмалар ҳосил килиши ва эришилган натижаларни келгуси фаолиятларида қўллай билиши назарда тутилади. Шунингдек, амалий машғулотларни ташкил этишда, асосан, бирламчи назарий манбалар бўйича савол-жавоблар уюштирилади. Савол-жавоблар жараёнида мавзулариинг умумий хусусиятлари ҳакида умумлашмаларга келинади.

Амалий машғулотлар учун қуйидаги мавзулар тавсия этилади:

1. Навоий ҳаёти ва ижоди замондошлари хотирасида.
2. Навоий ғазалларининг ғоявий-бадиий хусусиятлари.
3. "Ҳайрат ул-аброр" достонидаги маколат ва ҳикоятлар.
4. "Фарҳод ва Ширин" ва"Лайли ва Мажнун" достонлари. Достонлардаги етакчи тимсоллар тизими. Тасаввуф масалалари.
5. "Сабъаи сайёр" ва "Садди Искандарий" достонлари. Достонлар композицияси.
6. "Лисон ут-тайр" достонининг мундарижаси. Достоннинг тасаввуфий талкини.
7. Навоий жанрлари поэтикаси. "Хазойин ул-маоний" куллиётидаги жанрлар бадинияти.Ғазалларнинг ғоявий-бадиий таҳлили.
8. Навоий лирикасида қўлланилган бахрлар. Шоир ижодидаги мустаъмали матбуъ вазнлар.
9. Навоийнинг бадиий санъатлардан фойдаланиш маҳорати.
10. "Хамса" достонлари бадинияти
11. "Хамса"да вазн ва мазмун муносабати
12. "Муножот" асари поэтикаси.
13. Ҳамд ва наът ғазаллар шарҳи ("Ашракат мин...", "Зихи...").
14. Ошиқона ("Қаро кўзум...", "Тун оқшом келди...") ғазаллар шарҳи.
15. Орифона ғазаллар шарҳи.

16. Ахлоқий -таълимий қитъалар шарҳи.
17. Муаммоларни шарҳлаш.
18. "Ҳайрат ул-аброр"даги уч ҳайрат шарҳи.
19. "Фарҳод ва Ширин"даги Сукрот ва Фарҳод суҳбати (26-боб) шарҳи.
20. "Лайли ва Мажнун"да Мажнун "муножотнома"си шарҳи.
21. "Сабъаи сайёр" ва "Садди Искандарий"да меърожномалар шарҳи.
22. "Арбаин"даги қитъалар шарҳи.

V. Семинар машғулотларини ташкил этиш бўйича кўрсатма ва тавсиялар

Семинар машғулотларини ташкил қилишда тавсия этилган илмий муаммо ёки масала юзасидан талабаларга аввалдан семинар режаси ва унга мувофиқ адабиётлар рўйхати берилади. Семинар машғулотларига кўпроқ назарий муаммолар олиб чиқилиши мақсадга мувофиқдир.

Талабалар семинар машғулотларида Алишер Навоий ижоди, асарларининг бадиияти, мазмун мундарижасини ўрганадилар, шу соҳа бўйича назарий ва амалий маълумотларга эга бўладилар ҳамда ўзлаштирилган маълумот асосида Алишер Навоий ижоди ҳақида тушунчага эга бўлиши кўзда тутилади.

Семинар машғулотлариучун қуйидаги мавзулар тавсия этилади:

1. "Ҳайрат-ул-аброр" достонининг боблар бўйича тавсифи.
2. "Фарҳод ва Ширин" ҳамда "Лайли ва Мажнун"достонларида бош қаҳрамонларнинг қиёсий тавсифи.
3. "Сабъаи сайёр" достонидаги ҳикоятлар таҳлили.
4. "Садди Искандарий" достонидаги Искандар воқеаси ва келтирилган ҳикоятлар мутаносиблиги.
5. "Лисонут-тайр" достонидаги водийлар тавсифи, ҳикоятлар таҳлили.
6. Навоийнинг адабиётшунослик ва тилшуносликасарлари.
7. Навоий лирикасига мансуб жанрлар тавсифи (ҳар бир жанрга хос хусусиятларни таҳлил қилиш).
8. Навоий ғазалларининг вазн хусусиятлари.
9. Навоий ижодида бадиий санъатлар.
10. "Хамса" достонларида ритмик вариациялар.
11. Навоий насрининг поэтик хусусиятлари.
12. Ахлоқий-таълимий ғазаллардан шарҳлаб келиш.
13. Риндона ғазаллардан шарҳлаб келиш.
14. Мустазодларнинг ғоявий-бадиий таҳлили.
15. Ижтимоий қитъалардан шарҳлаб келиш.
16. Муаммоларнинг шарҳи.
17. Мухаммас, мусаддас, таркиббанд ва таржиъбандлар шарҳи.
18. "Ҳайрат ул-аброр" ва "Фарҳод ва Ширин" хотималарининг шарҳи.
19. "Лайли ва Мажнун", "Сабъаи сайёр" достонларидаги сўнгги боблар шарҳи.
20. "Садди Искандарий" ва "Лисон ут-тайр" достонларидаги хулосавий боблар шарҳи.
21. "Насойим ул-муҳаббат"даги ҳикоятлар шарҳи.
22. "Тарихи мулуки Ажам" ва "Тарихи анбиё ва ҳукамо" асарлари шарҳи.
23. "Муножот" асарининг шарҳи.

VI. Мустақил таълим ва мустақил ишлар

"Ўзбек адабиёти тарихи" фанини ўрганувчи талабалар аудиторияда олган назарий билимларини мустаҳкамлаш ва кўникма хосил қилиш учун мустақил таълим тизимига асосланиб, кафедра ўқитувчилари раҳбарлигида, мустақил иш бажарадилар. Бунда улар бадиий адабиётларни мутолаа қиладилар, таҳлил ва талқин этадилар; қўшимча адабиётлар ҳамда интернет сайтларидан фойдаланиб, рефератлар ва илмий маърузалар тайёрлайдилар, амалий ва семинар машғулотлари мавзусига доир уй вазифаларини бажарадилар, кўргазмали қуроллар ва слайдлар тайёрлайдилар.

Мустақил таълим учун тавсия этиладиган мавзулар:

1. Хондамирнинг "Макорим ул-ахлоқ" асарида Навоий шахсияти ва ижтимоий фаолиятига доир қарашлар.
2. Навоий ғазалларининг мавзу бўйича ҳар бир турига ғазал ёдлаш ва уларни ғоявий-бадиий жиҳатдан таҳлил қилиш.
3. "Ҳайрат ул-аброр" достонининг боблар бўйича тавсифи.
4. "Фарҳод ва Ширин" достонининг боблар бўйича тавсифи.
5. "Лайли ва Мажнун" достонининг боблар бўйича тавсифи.
6. "Сабъаи сайёр" достонининг боблар бўйича тавсифи.
7. "Садди Искандарий" достонининг боблар бўйича тавсифи.
8. "Лисон ут-тайр" достонининг боблар бўйича тавсифи.
9. "Муншаот" асаридаги мактублар таснифи.
10. "Муҳокамат ул-луғатайн" асарида тилшунослик масалалари.
11. "Мажолис ун-нафоис"даги 2-3-мажлислар.
12. "Хамсат ул-мутаҳаййирин"да Абдураҳмон Жомий сиймоси.
13. "Тарихи анбиё ва ҳукамо"да мурсал пайғамбарлар тавсифи.
14. "Ҳайрат ул-аброр"дан 10 байтнинг ритмик хусусиятларини ўрганиш.

15. “Фарҳод ва Ширин”дан 10 байтнинг ритмик хусусиятларини ўрганиш.
16. “Лайли ва Мажнун” дан 10 байтнинг рнтмик хусусиятларини ўрганиш.
17. “Сабъан сайёр” дан 10 байтнинг ритмик хусусиятларини ўрганиш.
18. “Садди Искандарий”дан 10 байтнинг ритмик хусусиятларини ўрганиш.
19. Навоийнинг 10 та рубоийсини ёд олиш ва шарҳлаш.
20. Туюқлардан ёд олиш ва шарҳлаш.
21. “Арбаъин”даги қитъалардан ёд олиш ва шарҳлаш.
22. “Назм ул-жавохир”даги рубоийлардан ёд олиш ва шарҳлаш.
23. “Вақфия” асарида Навоийнинг ижтимоий фаолияти билан боғлиқ ўринларни шарҳлаш.

VI. Асосий ва қўшимча ўқув адабиётлар ҳамда ахборот манбалари

Асосий адабиётлар

1. Sirojiddinov Sh., Yusupova D., Davlatov O. Navoiyshunodlik. Darslik. – T.: TAMADDUN, 2018.
2. Юсупова Д. Ўзбек мумтоз ва миллий уйғониш адабиёти (Алишер Навоий даври). Ўқув қўлланма. – Т.: TAMADDUN, 2016.
3. Сирожиддинов Ш. Алишер Навоий. Манбаларнинг қиёсий-типологик, текстологик таҳлили. – Т.: Akademnashr, 2011.
4. Исҳоқов Ё. Навоий поэтикаси. – Т.: Фан, 1983.
5. Комилов Н. Хизр чашмаси. – Т.: Маънавият, 2005
6. Комилов Н. Маънолар оламига сафар. – Т.:TAMADDUN, 2016.
7. Алишер Навоий. Ғазаллар. Шарҳлар. – Т.: Камалак, 1991.
8. Ҳаққул И.Навоийга қайтиш. 2-китоб. – Т., 2011.
9. Алишер Навоий: комусий луғат. 1-2-жилдлар /Масъул муҳаррир Ш.Сирожиддинов. – Т.: Sharq, 2016.

Қўшимча адабиётлар

1. Мирзиёев Ш. Эркин ва фаровон демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. – Т.: Ўзбекистон, 2016.
2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси” тўғрисидаги Фармони (Халқ сўзи 2017 йил, 8 феврал).
3. Мирзиёев Ш. Буюк келажагимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга қурамиз. – Т.: Ўзбекистон, 2017.
4. Мирзиёев Ш. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш – юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. Т.: Ўзбекистон, 2017.
5. Ўзбекистон Республикаси Президентининг карори “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари” тўғрисида (Халқ сўзи 2017 йил, 21 апрель).
6. Алишер Навоий. Мукаммал асарлар тўплами. 20 жилдлик. 1-20 жилдлар. –Т.: Фан, 1987-2003.
7. Алишер Навоий. Тўла асарлар тўплами. 10 жилдлик. 1-10 жилдлар. – Т.: Ғафур Ғулом нашриёти, 2011.
8. Комилов Н. Тасаввуф. – Т.: Movarounnahr - O’zbekiston NMIY, 2009.
9. Ҳайитметов А. Навоий лирикаси. – Т.: O’zbekiston, 2016.

Internet saytlari

1. www.alishernavoiy.uz
2. www.ziyo-net.uz
3. www.literature.uz
4. www.kutubxona.uz